

8 januari 1924 **Pleegkinderen en adoptie.**

Onze wetgeving kent niet het instituut adoptie, waardoor kunstmatig een verhouding wordt geschapen tusschen een kind en volwassenen, die wettelijk te vergelijken is met die tusschen ouders en kinderen.

- 5 Nu gebeurt het herhaaldelijk, dat kinderlooze menschen of ouders die één kind hebben en dat willen beschermen tegen de opvoedingsgevaaren, die het eenige kind bedreigen, een kind aannemen, soms van een ongehuwde moeder, soms van gehuwden met een groot gezin, of ook van een familielid.
- 10 In gevallen, waarin een sterke band van genegenheid ontstaat, tusschen de pleegouders en het kind, bedreigt den pleegouders voortdurend, het gevaar, zich het kind door de moeder (of de vader) te zien ontnemen en daar in verschillende gevallen de verhouding tusschen pleegouders en pupillen niet schijnt te verschillen van die tusschen ouders en kinderen, moet dit terugnemen der kinderen in sommige gevallen als een onrecht worden beschouwd en dit te meer, als de natuurlijke ouders onzuivere motieven hebben
- 15 bij hun terugeisiging van het kind. Het schijnt wel eens voor te komen, dat het bij de pleegouders laten van het kind afhankelijk wordt gesteld door de natuurlijke ouders van het ontvangen van geld, een vorm van afpersing dus. Daarbij komt, dat het in menig geval zeer twijfelachtig is, of terugkeer tot de moeder wel in het wezenlijk belang is van het kind. Men stelle zich voor, dat een ongehuwde moeder haar kind
- 20 "afstaat" (in relatieven zin) aan een ordelijk gezin en dat de moeder een slecht leven lijdt, later huwt maar vrijwel weinig beteren weg bewandelt. Als het kind dan in zoo'n omgeving komt, dan wordt het bedreigd met zedelijke en misschien andere gevaren.
- 25 De "Vereeniging voor Onderlinge Vrouwenbescherming" heeft geruimen tijd geleden een commissie ingesteld, ter bestudeering van de vraag of wettelijke bepalingen ter bescherming van pleegouders wenschelijk zijn en men heeft dus den uitslag van dit onderzoek af te wachten. Dat zulk onderzoek noodig is, blijkt hun, die zich met maatschappelijk werk, in het bijzonder met kinderopvoeding bezighouden, herhaaldelijk.
- 30 Ook in Duitschland vindt het adoptie-vraagstuk belangstelling, zooals blijkt uit een artikel van dr. Schoenberner in het "Tijdsch. v. Armwezen Maatsch. Hulp en Kinderbescherming" en deelt mede, hoe sociale bemiddelingsbureaux in Duitschland werken.
- 35 Eerst wordt nagegaan, of adoptie wel in het wezenlijk belang van het kind is en of niet den natuurlijke band tusschen moeder en kind versterkt kan worden. Dan is medisch onderzoek van het kind noodzakelijk, terwijl wenschelijk is, dat de moeder onderzocht wordt. Er worden vele buiten echt geboren kinderen ter adoptie aangeboden. Aanplakbiljetten op openbare plaatsen, stations, enz. vestigen de aandacht op de bureaus, die deze kinderen "leveren".
- 40 Bij het nagaan van de omstandigheden van hen, die een kind willen aannemen, vallen ongeveer 90% der gezinnen af: ze worden niet geschikt bevonden.
- 45 Merkwaardig lijkt ons, dat men bijna uitsluitend blonde meisjes vraagt. Men kan 't iedere aanvraagster van te voren zeggen, dat ze zoo een kind wil hebben, zoo vaak hoort men deze wensch. De verklaring hiervan is, dat 't meestal de vrouw is, die een kind zoekt en zij er de voorkeur aan geeft een meisje te bezitten, dat zij meent sterker te kunnen beïnvloeden en langer thuis te houden dan jongens – en ook – dat zij 't aardiger aan kan kleeden! Bij de voorkeur voor deze bepaalde leeftijd overheerscht de gedachte, dat de kinderen dan niet meer zoo veel last veroorzaken, – overigens een evenveel voorkomende als psychologisch onjuiste overweging – en toch
- 50 nog niet zoo ver in hun geestelijken groei zijn, dat vroegere indrukken en opvoedingsmethoden blijvende invloed hebben. Ook wil degene, die een kind wil aannemen altijd wettige weezen hebben, maar zij nemen, als ze goed zijn ingelicht toch bijna altijd een natuurlijk kind.
- 55 Dr. Sch. zegt, dat men principieel alleen dan een kind moet laten uitzoeken, als beide partijen aanwezig zijn, wat evenwel niet uitsluit, dat men vooruit uit toegezonden portretten al een keus heeft gedaan. 't Is altijd 't verstandigste uit weinig kinderen te laten kiezen, anders worden de ouders steeds veeleischender. Ook heeft de ondervinding geleerd, dat men moet vermijden de kinderen daar te laten zien, waar ze zijn uitbested; de gewoonlijk armoedige omgeving, de schamele kleeding werken afstootend – en ook tracht de vrouw, bij wie 't kind is uitbested en die zich een bron van inkomsten ziet ontgaan, op alle mogelijke manieren de adoptie tegen te werken. Zij dichten 't kind alle mogelijke ondeugden toe, trekken zijn lichamelijke en geestelijke gezondheid in twijfel en hangen van den vader en demoeder de vreeselijkste verhalen op; natuurlijk blijft dit niet zonder effect op de candidaat-
- 60 ouders. 't Eenige juiste is, dat 't bureau een speelhoekje met aardig speelgoed inricht, daar 't goed gewasschen en netjes gekleede kind neerzet, en na een poesje de toekomstige ouder ongemerkt binnen laat.
- 65 "Natuurlijk vindt men ook hier zoo goed als overal menschen. die nooit tot een besluit kunnen komen, die bij elk kind, dat hun wordt voorgeslagen eenige doktoren

70 raadplegen, uitvoerige informatie over ouders en grootouders inwinnen, een
 grapholoog raadplegen om iets van 't karakter van de moeder te weten te komen enz.,
 zij maken 't adoptie-bureau 't leven zuur. Maar in 't algemeen is 't bemiddelingswerk
 zelf bijzonder interessant en bevredigend."
 De schrijver geeft in zijn belangwekkend artikel nog aan, hoe men de pleegouders
 75 beschermt tegen chantagepogingen der natuurlijke moeder.
 Met het oog op verschillende omstandigheden lijkt het ons van belang, dat men ook in
 ons land het adoptievraagstuk goed onder ogen ziet.
 Door een goede regeling van adoptie- en pleegoudervraagstuk zouden duizenden moeders,
 ongehuwde met een kind, gehuwde zonder kinderen, en in laatste en hoogste instantie
 80 duizenden kinderen gebaat zijn. Daarom vestigen we de aandacht op het artikel.

3 juni 1967 **DUBBELE KINDERMOORD UIT 1940**

Boer die emigreerde niet verder vervolgd
 Waarschijnlijke dader zit in inrichting

(Van onze correspondent)

85 GELDROP, 3 juni – Het gerechtelijk vooronderzoek inzake een dubbele moord op twee
 Geldropse kinderen in augustus 1940 tegen de 66-jarige landbouwer J. B., die kort na
 de Tweede Wereldoorlog uit Geldrop naar Canada emigreerde, is thans afgesloten. De
 betrokken landbouwer, die altijd hartstochtelijk zijn onschuld heeft volgehouden,
 heeft deze week van de officier van justitie in Den Bosch, mr J. Bruigom, bericht
 90 gekregen dat hij niet verder zal worden vervolgd. Het gerechtelijk vooronderzoek
 heeft geen enkele positieve aanwijzing van eventuele schuld opgeleverd van B., die
 via zijn familie in Nederland tot nog toe vergeefs voor eerherstel had gevochten. Het
 politie-onderzoek heeft er na zoveel jaren volgens mr Bruigom echter ook niet toe
 geleid, dat de onschuld van B. is aangetoond. De belangrijkste verdachte van deze
 95 onopgeloste moord uit 1940 op de kinderen Van Hout, een 7-jarig jongetje en een 9-
 jarig meisje, is nu waarschijnlijk de 64-jarige Theo van B., een gevaarlijke
 psychopaat, die in oktober 1964 werd gearresteerd voor de moord op de 11-jarige
 Hansje Hermans uit Sevenum, een zedenmisdrijf dat destijds in deze streek grote
 beroering verwekte. Uit aanvullende politie-onderzoeken is de laatste jaren komen
 100 vast te staan dat Van B., die ver voor de oorlog al eerder voor dergelijke
 zedenmisdrijven met geweldpleging in Oisterwijk en Tilburg werd gearresteerd, rond de
 tijd van de dubbele moord op 11 augustus 1960 in de omgeving van Geldrop is geweest.
 Van B., tuindersknecht en later machine-bankwerker, was kort voor het uitbreken van
 de Tweede Wereldoorlog uit Amerika uitgewezen, waar hij voor 'n soortgelijk delict
 105 tot vijftien jaar gevangenisstraf was veroordeeld. In totaal heeft Van B. al enkele
 tientallen jaren in gevangnissen doorgebracht. Het is achteraf een grove blunder
 gebleken, dat deze zwaar geestelijk gestoorde nog in de vrije maatschappij werd
 toegelaten.

Onvolkomen onderzoek

110 In augustus 1940 werden in een bosje aan de grens van Mierlo en Geldrop bij het
 Eindhovens kanaal de stoffelijke resten gevonden van twee kinderen uit het Geldropse
 gezin Van Hout. De lijkjes, die pas na enkele snikhete zomerse dagen werden ontdekt,
 waren zorgvuldig door de moordenaar verstopt. Gebrek aan mankracht en technische
 115 hulpmiddelen in deze roerige dagen na de Duitse inval waren oorzaak, dat het
 politieonderzoek veel te wensen heeft overgelaten. Er is bijvoorbeeld nooit
 vastgesteld of hier sprake was van een zedenmisdrijf of een gewone geweldpleging.
 Enkele jaren geleden stierf in Acht, een dorp bij Eindhoven, de 70-jarige J. van den
 Elsen, de man die aanvankelijk verdacht van deze dubbele moord werd aangehouden. De
 wat zonderlinge Van den Elsen bleek echter bij nader onderzoek volkomen onschuldig te
 120 zijn. Er kwam geen nieuwe verdachte tot na de Tweede Wereldoorlog de boer J. B. uit
 de omgeving van de plaats van het misdrijf met zijn gezin naar Canada emigreerde.
 Enkele burens vonden dat verdacht. Een politieman toog op onderzoek en ontdekte dat B.
 eens een kind had afgerammeld, dat appeltjes uit zijn boomgaard had gestolen. Er kwam
 onmiddellijk een nieuw onderzoek met vele verhoren, om na te gaan of B. zich
 125 misschien in zijn drift bij het stelen van de appeltjes aan de kindertjes Van Hout
 kon hebben vergrepen.
 B., diep verbolgen over deze verdenking, is zelfs een keer door de Canadese politie
 verhoord. In rijkspolitiekringen is intern hooglopende ruzie en onenigheid geweest
 over de manier waarop B., die te goeder naam en faam bekend stond, in de nieuwe
 130 theorie van de moord als verdachte werd ingepast. In de loop van 1960 besloot de
 officier van justitie in Den Bosch, mr Bruigom een gerechtelijk vooronderzoek tegen
 B. te laten instellen, louter om verjaring van het misdrijf na twintig jaar te
 voorkomen. Deze louter formele stap van de justitie bracht opnieuw de naam van deze

135 boer, die met zijn gezin in Canada woonde, in diskrediet. B. weigerde dan ook naar Nederland te komen omdat hij het risico niet wilde lopen te worden gearresteerd, temeer omdat hij van zijn kant na zoveel jaren geen enkel bewijs voor zijn onschuld kon leveren.

140 Enkele weken geleden kwam B. eindelijk naar Nederland, voor het eerst na 1947. Hij moest naar de begrafenis van zijn oudste broer in Azewijn. Hij kon ongestoord Nederland weer binnenkomen, omdat de officier van justitie geen aanwijzingen voor zijn schuld uit het gerechtelijk vooronderzoek had kunnen putten. B., die inmiddels
145 weer naar Canada is teruggevlogen, gaat echter nog steeds gebukt onder de verdenking, ook al ziet zijn familie in Oost-Brabant en de Gelderse Achterhoek wel enig eerherstel in deze kennisgeving van geen verdere vervolging. De districtsrecherche van de rijkspolitie in Eindhoven heeft na de arrestatie en veroordeling van Theo v. B. voor de moord op de 11-jarige Hansje Hermans in Sevenum de moord op de kinderen
150 Van Hout in Geldrop opnieuw bekeken. In de inrichting waar Theo van B. levenslang wordt verpleegd is deze enkele malen verhoord. Het staat vast dat Van B. in augustus 1960 in de buurt van Geldrop was. Ook de details van de afschuwelijke zedenmisdriven die Van B. pleegde doen vermoeden, dat hij voor het misdrijf uit 1940 in Geldrop beslist in aanmerking komt. Een bekentenis van Theo van B. kan de laatste twijfel
rond de schuldvraag van boer B. in Canada wiens hele leven door deze verdenking is vergald opheffen.

18 november 1960 **De grote taak van een Limburgse huisvrouw**

155 DE hele week zijn er journalisten hier geweest, van allerlei dag- en weekbladen. En allemaal willen ze weten wat ik nu precies aan de minister ga vragen. Maar dat kan ik toch niet vertellen, voordat ik in Den Haag ben geweest? Dan zou de minister het al in de krant lezen, voordat ik hem had gesproken... Een paar dagen geleden had ik mensen van de televisie hier, nou, doodzenuwachtig. Elke keer als ik iets had gezegd moesten we terugluisteren en dan klonk 't niet goed en dan moest 't over. Ze kwamen
160 's morgens kwart over twaalf, en om half een kwamen de kinderen thuis om te eten. Dat kwam me dus helemaal niet zo goed uit. Per slot moet er ook eten gekookt worden en de bedden... en de afwas... dat gaat allemaal door. Van welke krant bent u ook weer? 't Algemeen Handelsblad - oh ja, u hebt al een berichtje plaatst over mijn actie. Er stond een zetfout in m'n adres, nu kan ik precies zien welke brieven reacties zijn op dat bepaalde stukje. Ik woon in de Gasthuiskampstraat nummer 6... en dit heeft
165 mevrouw Engelina Maria Dommeck-van Gemert in Venlo allemaal al gezegd voordat ik mijn jas heb uitgetrokken.

"In het nieuws"

170 OM zo "in het nieuws" te zijn, is ook wel een sensatie voor een Limburgse huisvrouw, die jaar in jaar uit de zorg heeft voor man en drie kinderen (een zoon, twee dochters) met alle plezante en lastige gevolgen van dien: het eten, de afwas, de bedden, maar ook: blozende snoeten en "Ha mam, zuurkool".
Een normale, niet op sensatie beluste huisvrouw, wie na de recente lustmoorden op minderjarige kinderen zo de schrik om het hart is geslagen, dat zij spontaan een actie is begonnen: "Ten eerste omdat wij hier vlakbij de hei wonen. Mijn kinderen
175 spelen daar dikwijls, en toen kwamen ze laatst naar huis gehold: Mam, d'r was een man op de hei en die ging zich ineens uitkleden." U begrijpt, toen ben ik doodsbang geworden, want mijn dochttertjes (ze zijn elf en twaalf) kwamen goddank meteen naar huis, maar hoe dikwijls nemen argeloze kinderen niet een snoepje aan van zo'n vent die ze meelokt - ach, ik hoef u niets te vertellen. En ten tweede werken mijn man, die administrateur is bij de brandweer, en ik als plaatselijke correspondenten voor
180 diverse bladen, hij voor de sport en ik voor het nieuws: een ongeval, een opening, u kent dat. Nee, ik zeg niet voor welke kranten, dat doet er niet toe. Enfin, in een van die bladen heb ik op 21 oktober het eerste bericht gelanceerd. Daarin stond dat ik van plan was een adres aan de minister van justitie te overhandigen, met het
185 verzoek strengere maatregelen te nemen tegen psychopaten die zich met minderjarige kinderen inlaten."

Brieven

190 MEVROUW Dommeck sleept een enorme kartonnen doos aan. "Kijk, ik heb al vierduizend adhesiebetuigingen uit het hele land ontvangen. De brieven van vanochtend moet ik nog inschrijven, die houd ik even apart als u het goed vindt. Ik heb nooit geweten, dat er zóveel ellende is in ons land. Legio brieven, kijkt u zelf maar, waarin staat:
"Mevrouw, ik hoop dat uw actie succes heeft. Als kind werd ik zelf aangerand en ik ben er nooit overheen gekomen." Of: "Mevrouw, toen ik in het ziekenhuis lag, heeft mijn man het aangelegd met mijn dochttertje, en toen ik naar de politie ging, vroeg
195 men: "Kunt u dat bewijzen?" En deze: zij toont een brief waaraan een foto van een jongetje van een jaar of tien zit vastgehecht: "Al jaren is mijn zoonje een stil,

200 teruggetrokken jongetje. De laatste tijd werd hij opnieuw onzindelijk en toen ben ik met hem naar een psychiater gegaan. Daar kwam eindelijk net hoge woord eruit: mijn man misbruikt hem als ik niet thuis ben (ik werk overdag). Het kind durfde het nooit te vertellen omdat mijn man hem had gewaarschuwd: Als je iets zegt, ga ik met je naar Art

205 Mevrouw Dommeck zucht: "Vanochtend kreeg ik een telefoontje van een pastoor hier uit de buurt. Hij vroeg of ik deze actie niet uit de pers kon weren, omdat er klachten binnenkwamen van moeders wier kinderen zo geschokt waren van de verhalen in de krant. Ik heb gezegd: "mijnheer pastoor, de krant is er voor de volwassenen, en het wordt hoog tijd dat deze volwassenen zich eens realiseren wat zich in ons land afspeelt."

Dresseren...

210 DAN zegt ze: "Ik stop de krant ook weg voor mijn kinderen, en verder heb ik ze zo gedresseerd, ja dat is geen opvoeden meer, maar dresseren, dat zij doorlopen wanneer vreemde mannen ze willen meelokken."

Naar aanleiding van de moord in Sevenum zegt mevrouw Dommeck: "Noemt u geen namen van slachtoffers, deze aangelegenheid geldt niet alleen voor Limburg. Ik krijg reacties uit alle provincies, en u hebt geen idee hoeveel narigheid er is die nooit aan het licht komt."

215 Overigens is de moord in Sevenum gepleegd door iemand die al dertig zedenmisdrijven op zijn naam had staan: "Bij de politie dus lang geen onbekende..." zegt mevrouw Dommeck. "Ik vind het een nalatigheid van de justitie, om dergelijke personen na een paar maanden weer vrij te laten rondlopen." Zij pakt weer een paar brieven: "Luister: mevrouw, voor het stelen van een fiets heb ik twaalf maanden gezeten. Bij mij in de gevangenis zat een man die twee meisjes van elf jaar had verkracht. Kent u de strafmaat voor zo'n man? Vier maanden, mevrouw. En voor het stelen van een offerblok? Vier jaar... Het komt hier op neer: wie zich vergrijpt aan andersmans roerend goed, kan zwaardere straf krijgen dan degene die zich vergrijpt aan ons hoogste goed: de kinderen".

220 Wat stelt mevrouw Dommeck zich voor van de maatregelen, die de minister van justitie eventueel zou moeten treffen? Zij zegt: "Het resultaat van deze actie? Ik durf het woord resultaat niet eens te gebruiken. Denkt u wel dat ik ontvangen word? Ik zal een paar van deze brieven meenemen en die hoop ik de minister voor te lezen. Ik ben niet de aangewezen persoon om een wetswijziging voor te stellen. Maar ik denk - let wel, ik denk - aan Denemarken, waar sinds 1929 een wet van kracht is die personen met seksuele afwijkingen op eigen verzoek sterilisatie door middel van castratie toestaat. In 1935 is deze wet herzien: meerderjarigen, die ontucht plegen met minderjarigen, en ook exhibitionisten, verkrachters, mensen die in bloedschande leven, kunnen tot dwangcastratie worden veroordeeld. Want u begrijpt ook wel dat psychopaten niet zélf een verzoek tot castratie indienen".

235 Bierkaai

ER is een aantal brieven waarin staat: "Ach mevrouw, die slappe regering van ons... dit is vechten tegen de bierkaai... in dit land worden geen strenge maatregelen genomen. Eerst moeten er meer slachtoffers vallen."

240 En: "er wordt altijd wel weer een handige advocaat gevonden, die een voorwaardelijke straf bepleit op grond van verminderde toerekeningsvatbaarheid.' Vele briefschrijvers eisen de doodstraf, maar - zegt mevrouw Dommeck - daar sta ik helemaal niet achter. Ik zoek naar een oplossing die opbouwend is. Je moet deze psychopaten zien als patiënten, niet als misdadigers. Het helpt niets om dergelijke mensen in de gevangenis te zetten, en hen daarna weer vrij te laten rondlopen."

245 Na ontvangst van een dreigbrief uit Valkenburg: "Staak uw actie, anders zult u aan den lijve ondervinden wat een psychopaat is", heeft mevrouw Dommeck een wapenvergunning aangevraagd. "De minister zal wel zeggen, wil dat idiote mens nu ook nog een vuurwapen?" Zij maakt totaal geen idiote indruk, heeft naar eigen zeggen zelf een doodnormale jeugd gehad, zonder enig aanrandingstrauma - maar misschien is het noodzakelijk om van een materie als deze op een bepaald moment bezeten te raken, om iets te kunnen bereiken. Mevrouw Dommeck behoort niet tot het soort mensen dat voor ieder wissewasje een ingezonden brief aan een dagblad stuurt: "Ik heb nog nooit eerder een actie ondernomen", zeg zij. "Het rekest dat ik bij de minister indien, heeft noch religieuze, noch politieke achtergronden."

255 Zij wijst op een litho aan de muur: een kinderkopje van Aart van Dobbenburgh. Er onder is een grijpende hand getekend, er boven de uitroep: "Moordenaars". "Die heb ik vanochtend ontvangen", zegt mevrouw Dommeck. "Met een lange brief, waarin de heer Van Dobbenburgh mij zijn steun toezegt. Hij heeft deze litho aan H.M. de Koningin, de ministers en alle gerechtelijke instanties in Nederland gestuurd."

260 Tot slot de hartekreet van talloze briefschrijvers: "Onze kinderen mogen niet fungeren als proefkonijn voor de methodiek van de psychiaters", waaraan moet worden toegevoegd: ... zolang de regering deze psychiaters niet de helpende hand toesteeft,

niet de steun biedt van een zekere verzekerde bewaring."
JOKE FEHMERS.

265 31 januari 1989 **Een niet-strafrechtelijke aanpak van incest door ouders**

Door P.C. Quak

De Bolderkar-affaire heeft duidelijk gemaakt dat er ernstige tekortkomingen bestaan in de aanpak van (vermeende) incest. Als voorbeeld moge dienen de voor de diagnostiek gebruikte zogenoemde poppenmethode, waaraan geen grotere waarde zou moeten worden

270 toegekend dan als voorzichtig te hanteren indicatiemiddel.

Incest is een zeer gevoelig onderwerp. Hulpverleners reageren overalert; zij blijken, met een beroep op de bescherming van het kind, bereid tot onzorgvuldig onderzoek naar de ware toedracht. Zolang de emoties een zakelijke benadering in de weg zitten, krijgt het incest-vraagstuk niet de aandacht die het verdient. Een pleidooi voor een

275 nieuwe benadering, die stoelt op een niet-strafrechtelijke aanpak van het probleem.

Op het ogenblik wordt de oplossing van het incest-probleem gezocht in de strafrechtelijke sfeer. Maar hier blijkt reeds, dat incest een verwarrend begrip is. Letterlijk vertaald betekent het 'onrein', terwijl Van Dale de beperktere betekenis 'bloedschande' geeft. Dit laatste wekt de indruk, dat incest zich slechts kan

280 voltrekken tussen bloedverwanten. Biologisch klopt dit waarschijnlijk wel, maar juridisch ligt de materie wat ingewikkelder. Er bestaat namelijk geen specifieke strafbepaling voor 'incest'. De wetgever heeft niet strafbaar gesteld de ontucht met bloedverwanten, maar de ontucht met personen jegens wie een bepaalde zorg bestaat.

Het criterium is dus (misbruik van) macht over het slachtoffer. Zo worden in art. 249 Wetboek van Strafrecht bijvoorbeeld het eigen en het stiefkind naast de ondergeschikte genoemd. Aan deze strafbepaling moet dus gedacht worden bij 'incest' door (stief- of pleeg-)ouders.

285 De 'incest' door bijvoorbeeld broer of tante is niet apart geregeld, maar valt onder algemene bepalingen, die ontucht en gemeenschap met minderjarigen beneden een
290 bepaalde leeftijd strafbaar stellen.

Bezwaren

Het zo gemakkelijk gebruikte begrip 'incest' behoort dus te worden gesplitst, wil men er strafrechtelijk mee uit de voeten kunnen. Het hierna volgende handelt slechts over

295 ontucht door ouders (inclusief stief- en pleegouders) met hun kinderen en laat alle andere ontucht met personen in een afhankelijke positie of met bloedverwanten buiten beschouwing. Aan de vervolging en bestrafing van een vader of moeder, die zijn of haar kind seksueel misbruikt, kleven namelijk enkele bijzondere bezwaren, die in het algemeen niet opgaan voor overige ontuchtplegers. In de eerste plaats is dit het

300 feit, dat – in het belang van het kind – het er niet toe doet of de ouder wordt gestraft. In principe kan namelijk iemand die bijvoorbeeld wegens gebrek aan bewijs wordt vrijgesproken, wel degelijk feitelijk schuldig zijn. Dank zij de vrijspraak is dan weliswaar de samenleving gerustgesteld, maar voor het kind is daarmee zeker nog

305 geen oplossing. Het tweede bezwaar is dat het doel van optreden tegen 'incest': de bescherming van het kind, zelden gediend zal zijn met een verwijdering van de ouder (gevangenis) of het kind (uithuisplaatsing). Voor zover de aan de ouder opgelegde straf een preventieve functie wordt toegedacht, dient te worden bedacht dat dit

310 slechts preventie is van verdere schade. De schade is reeds toegebracht, terwijl door scheiding van ouder en kind de mogelijkheid van herstel van de schade wordt uitgesloten. Kortom, het middel moet niet erger dan de kwaal zijn. Om dit te bereiken zal een zorgvuldig en diepgaand onderzoek nodig zijn voor een goede afweging welke

(justitiële) actie het belang van het kind het meest dient. Hiertoe is echter een absolute bereidheid van de ouders nodig om mee te werken aan dit onderzoek. En dreiging met gevangenisstraf of sociaal isolement zal deze bereidheid zeker niet

315 groter maken. De moraal is per persoon te zeer verschillend om te kunnen vertrouwen op een ieders gezond verstand. Overigens zal met er niet toe over kunnen gaan aan ouders een dictaat van verboden en toegestane handelingen op te leggen. Immers, het kind bepaalt in principe wat het als ongewenst ervaart en wat niet. Slechts daar waar het kind dit

320 niet kan duidelijk maken, moeten regels een houvast bieden. Seksueel misbruik door ouders niet strafrechtelijk bestrijden wil nog niet zeggen dat dergelijk gedrag niet langer strafbaar is. De strafbaarstelling moet gehandhaafd worden als duidelijk signaal dat 'incest' lichamelijk en geestelijk zeer schadelijk kan zijn voor kinderen

325 en als zodanig verwerpelijk is. Men dient slechts niet onmiddellijk tot vervolging over te gaan. Hier botst het belang van de ouder met dat van het kind, terwijl in wezen beide belangen met elkaar verstrengeld zijn. Daarom moet gestreefd worden naar een aanpak die wél seksueel misbruik door ouders wil tegengaan, maar die niet tot

schadelijke bijverschijnselen leidt. Dit kan bereikt worden door 'incest' door ouders niet strafrechtelijk te bestrijden en het tevens uit de taboe-sfeer te halen. Om met het laatste te beginnen: 'incest' moet bespreekbaar worden in het kader van de

330 opvoeding. Dat wil zeggen dat er goede voorlichting moet komen over de gevolgen voor het kind van bepaalde handelingen. Maar ook wil dit zeggen dat ouders bij vermeende incestueuze handelingen niet onmiddellijk vogelvrij moeten worden verklaard. Voorts dient duidelijk te zijn welke (schadelijke) gedragingen onder 'incest' moeten worden verstaan.

335 Doordat de dreiging van vervolging en bestraffing wegvalt, zullen de ouders, mede op grond van de hierboven genoemde openheid, meer bereid zijn vrijwillig mee te werken aan een voor het gezin zo goed mogelijke oplossing. Ouders mogen immers verondersteld worden het goede met hun kinderen voor te hebben. De 'behandeling' zal hierdoor ook in alle rust, onder begeleiding van deskundigen, kunnen gebeuren. Er hoeft niemand

340 aan de schandpaal genageld en daarmee zal ook de behoefte aan publiciteit afnemen. Bij velen zal de angst rijzen, dat het niet vervolgen en bestraffen van ouders die van ontucht verdacht worden, zal leiden tot normvervaging en wildgroei. Die angst is ongegrond. In de eerste plaats mag het afschrik-effect van strafbedreiging bij een zo moeilijk te bewijzen delict bijzonder gering worden geacht. In de tweede plaats is de voorgestelde werkwijze veel indringender dan de strafrechtelijke. Men wordt direct op zijn verantwoordelijkheid als ouder aangesproken, zonder de noodzaak ten koste van alles, zelfs van het kind, te worden vrijgesproken. In het strafrecht accepteren wij nu eenmaal dat zo nu en dan een delinquent door de mazen van het net glipt. Om te voorkomen dat de maatschappij onleefbaar zou worden bestaan er immers waarborgen voor

350 burgers en in het bijzonder voor verdachten. Tenslotte is onze afschuw jegens een veroordeling van een onschuldige in het algemeen groter dan het verlangen naar wraak door het slachtoffer dan wel de maatschappij. Het onbevredigend blijven van deze (al dan niet collectieve) wraakzucht heeft doorgaans geen ernstige consequenties.

Anders

355 Bij seksueel misbruik door ouders is dit heel anders. Hier behoort namelijk het beschermingselement veel belangrijker te zijn dan het wraak-element. In een formele strafbaarstelling komt dit niet tot zijn recht. Een veroordeling en bestraffing van de ouder zal al niet in het belang van het slachtoffertje zijn. Maar in geval van vrijspraak van een schuldige (dank zij de waarborgen) vallen de belangen van het kind

360 helemaal niet meer te beschermen. Immers, in de strafzaak vaststellen, dat er geen bewijs is dat de ouders zich hebben vergrepen aan het kind en vervolgens toch het kind uit huis halen, zou niet met elkaar te rijmen zijn. Het alternatief is, dat wij bereid zijn voor seksueel misbruik door ouders een uitzondering te maken wat betreft onze afschuw over veroordeling van onschuldigen. Hiertoe zal men niet bereid zijn. Door de hier voorgestelde niet-strafrechtelijke

365 aanpak van 'incest' door ouders, kan het kind beschermd worden zonder het de ellende van verlies van vader of moeder te bezorgen. Het strafrecht kan een middel zijn, maar als er geschiktere alternatieven zijn, behoren die te worden gebruikt. *De auteur is werkzaam bij het seminarium voor strafrecht en strafrechtpleging 'Van Hamel' van de Universiteit van Amsterdam.*

370

29 mei 2021 **Zedenmisdrif is een verzamelnaam voor verschillende strafbare**

feiten die in het wetboek van strafrecht staan vermeld. Als u verdacht wordt van het plegen van een zedenmisdrif is het belangrijk om een advocaat in te schakelen die weet welke feiten hieronder vallen. De volgende strafbare feiten worden in ieder

375 geval aangemerkt als een zedenmisdrif:

Art. 239: schennis van de eerbaarheid ('potloodventer')

Art. 240b: verspreiden/vervaardigen/bezit kinderporno

Art. 242: verkrachting

Art. 243: seksueel binnendringen bewusteloze, onmachtige, of persoon met gebrekkige

380 ontwikkeling

Art. 244: ontucht met persoon onder de 12 jaar (seksueel binnendringen)

Art. 245: ontucht met persoon tussen de 12 en 16 jaar (seksueel binnendringen)

Art. 246: aanranding

Art. 247: ontucht met persoon onder de 16 jaar, bewusteloze, geestelijk gestoorde

385 Art. 248a: verleiding van een minderjarige door giften, misleiding of misbruik uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht

Art. 248b: ontucht met een minderjarige prostituee

Art. 248e: grooming

Art. 249: ontucht met misbruik van gezag (stiefkind, pleegkind, pupil, aan de zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwd, bediende of ondergeschikte)

390 Art. 250: bevorderen of teweegbrengen van seks minderjarige met derde